

Samenvatting

De gemeente heeft Afval Samenwerking Limburg (ASL) de opdracht gegeven de gezamenlijke aanbesteding uit te voeren en uit te voeren voor het verwerken van het huishoudelijk restafval en GFT+E. In ASL zijn 30 Limburgse gemeenten vertegenwoordigd. Door gezamenlijk aan te besteden, verwachten we een gunstiger resultaat (prijs-kwaliteitsverhouding). ASL heeft als doel om het ingezamelde afval op een efficiënte wijze zo verantwoord mogelijk voor het milieu te laten verwerken. Het nieuwe contract voor verwerking van deze twee afvalstromen gaat in per 1 januari 2024 en loopt tot 1 januari 2028, waarbij de aanbesteding afgerond zal zijn voor juli 2023. Er is een optie tot eenzijdige verlenging van tweemaal maximaal 2 jaar. De huidige overeenkomst eindigt van rechtswege per 31 december 2023.

Beslispunten

Het college stemt in met:

1. Het opdracht-, mandaat- en volmachtsbesluit aanbesteding verwerking HRA, GFT/GFE gemeente Maastricht, conform bijgevoegd besluit.
2. De kaders van de vereveningsregeling ASL-gemeenten conform bijgevoegd document en de opdracht aan ASL om (op basis van deze kaders) de vereveningsregeling verder uit te werken.
3. Het van toepassing verklaren van geheimhouding ingevolge artikel 55, eerste lid Gemeentewet op bijlage 'Samenvattingen aanbestedingsstrategieën verwerken huishoudelijk restafval en GFT+E' en bijlage 'Financiële bijlage collegevoorstel verwerken huishoudelijk restafval en GFT+E' tot aan de onherroepelijke gunning.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 17 januari 2023:

Conform.

1. Aanleiding

De vereniging Afval Samenwerking Limburg (ASL)¹ coördineert voor 30 Limburgse gemeenten (de ASL-gemeenten) de langjarige overeenkomsten voor de verwerking van de drie grote huishoudelijke afvalstromen: fijn huishoudelijk restafval (HRA), groente-, fruit- en tuinafval en etensresten (GFT+E) en plastic verpakkingen, blik en drinkpakken (PBD). De verwerking van PBD is per 1 januari 2022 de verantwoordelijkheid van Afvalfonds Verpakkingen geworden. De verwerking van HRA en GFT+E blijft de verantwoordelijkheid van de gemeenten. De huidige overeenkomsten voor het verwerken van HRA en GFT+E door afvalverwerker Attero eindigen van rechtswege per 31 december 2023. Voor verwerking na deze termijn, bereidt ASL - namens alle ASL-gemeenten - momenteel een aanbesteding voor.

2. Context

Alle ASL-gemeenten hebben op dit moment, voor zowel de verwerking van HRA als GFT+E, een gelijkwaardige overeenkomst met Attero. Deze overeenkomst loopt van rechtswege af per 31 december 2023. Voor een nieuw verwerkingscontract wordt momenteel een gezamenlijke aanbesteding voorbereid door ASL.

ASL is op 11 november 2004 opgericht om de belangen van de Limburgse gemeenten (exclusief Mook-Middelaar) te behartigen bij het verwerken van HRA en GFT+E. Een aantal jaren daarna is ook de verwerking van PBD hieraan toegevoegd. Op advies van ASL medio zomer 2021, hebben de gemeenten in 2021 echter besloten de ketenregie over het PBD terug te geven aan het Afvalfonds Verpakkingen. Gemeenten zijn sinds 1 januari 2022 dus niet langer verantwoordelijk voor de verwerking van PBD. De verwerking van HRA en GFT+E blijft wel de verantwoordelijkheid van de gemeenten.

In 2021 was het voornemen van ASL om de verwerking van het GFT+E op de markt te zetten middels een zogenaamde Rapid Impact Contracting (RIC) aanbesteding. Een RIC-aanbesteding is een methode die gericht is op het inkopen van innovatieve duurzame oplossingen. Deze manier van aanbesteden past in de visie van ASL (en de deelnemende gemeenten) om circulair en grensverleggend samen te werken. Uiteindelijk bleek er onvoldoende vertrouwen in de juridische

---

¹ ASL is een vereniging waar 30 Limburgse gemeenten (behalve Mook en Middelaar) lid van zijn. Het bestuur van de ASL bestaat uit een aantal collegeleden van deelnemende gemeenten. Belangrijke besluiten worden door de Algemene Ledenvergadering genomen, waar alle gemeenten via een collegelid in vertegenwoordigd zijn. ASL stelt zich ten doel om ingezameld afval op een efficiënte wijze zo verantwoord mogelijk voor het milieu te laten verwerken (via aanbesteding voor gemeenten wat betreft grote afvalstromen). ASL zorgt ook voor kennisdeling tussen de leden en belangenbehartiging van de leden bij rijk en branches.

houdbaarheid van deze manier van aanbesteden en waren de marktomstandigheden niet ideaal. Dit heeft de Algemene Ledenvergadering unaniem doen besluiten af te zien van de RIC-aanbesteding en een traditionele aanbesteding te doen voor een korte contractduur. Met de gewonnen tijd wil ASL voor de navolgende contractperiode komen tot een houdbare circulaire aanbestedingsmethodiek. De raad van Maastricht is hiervan op de hoogte gesteld via een RIB verzonden op 24 mei 2022.

3. Gewenste situatie

Doel is om de verwerking van het HRA en GFT+E afkomstig van de ASL-gemeenten voor de komende jaren te borgen tegen de beste prijs- kwaliteitsverhouding en met zo min mogelijke voorbereidingskosten.

Gezamenlijk aanbesteden levert voordelen op

Gezien de resultaten van de marktconsultatie, verwachten we een gunstiger aanbestedingsresultaat (prijs-kwaliteitsverhouding) wanneer we gezamenlijk aanbesteden. Wel wordt gewerkt met een bepaalde perceelsindeling om optimaal in te spelen op de marktwerking. Zie hiervoor de bijgevoegde geheime aanbestedingsstrategie. Dit zou ertoe kunnen leiden dat in de nieuwe contractsituatie - afhankelijk van de aanbestedingsresultaten - niet de totale ASL-hoeveelheid per afvalstroom wordt verwerkt door één marktpartij, maar door meerdere marktpartijen met verschillende verwerkingstarieven. Op basis van het solidariteitsbeginsel is het voorstel de huidige vereveningsregeling met betrekking tot transportkosten uit te breiden naar verevening van ook de verwerkingstarieven. Zie hiervoor het kopje 'Gezamenlijk boven individueel voordeel'.

De voorbereidingstaken en –kosten worden verdeeld

De aanbesteding is en wordt verder voorbereid door een werkgroep bestaande uit beleidsverantwoordelijke ambtenaren van enkele ASL-gemeenten, afgevaardigden van de samenwerkingsverbanden en twee externe adviseurs. Afstemming vindt plaats met het ambtelijke beleidsplatform van ASL. De aanbesteding wordt procedureel begeleid door Vakgroep Inkoop en Aanbesteding (VIA) van gemeente Maastricht. Juridische ondersteuning wordt geleverd door gemeentelijke juristen van enkele ASI-gemeenten. Voor externe (aanbesteding-gerelateerde) juridische vraagstukken is Hekkelman Advocaten aangetrokken.

De kosten van de (voorbereiding van de) aanbesteding worden betaald uit de inwonerbijdrage die de ASL-gemeenten aan ASL afdragen. Zo worden de voorbereidingskosten gezamenlijk gedragen.

Solidariteit verstrekt de cohesie en zorgt voor gelijke kosten

ASL is opgericht om de gezamenlijke belangen van de deelnemende gemeenten voor de verwerking van afval te behartigen. Solidariteit is daarbij het uitgangspunt. Gezamenlijk voordeel weegt zwaarder dan individueel voordeel. Hierom is in het verleden bij eerdere gezamenlijke aanbestedingen een vereveningsregeling van de voortransportkosten afgesproken. Dit omdat de transportafstanden en de daarmee gemoeide transportkosten vanuit de gemeentelijke inzamelroute naar de betreffende aanleverlocaties niet voor iedere gemeente gelijk waren. Op basis van deze bestaande vereveningsmethodiek worden de kosten per afvalstroom (via ASL) op dusdanige wijze verevend dat elke ASL-gemeente per ton aangeleverd afval gelijke transportkosten heeft. Met de voorgestelde aanbestedingsstrategie zou het zo kunnen zijn dat niet de totale ASL-hoeveelheid per afvalstroom wordt verwerkt door één marktpartij, maar door meerdere marktpartijen met verschillende verwerkingstarieven. Op basis van het solidariteitsbeginsel is het voorstel de huidige vereveningsregeling uit te breiden, waarbij ook de verwerkingstarieven (inclusief overslag en natransport) per afvalstroom worden verevend zodat elke ASL-gemeente per ton afval gelijke kosten heeft. De kaders van deze regeling staan beschreven in bijgevoegd document. ASL zal op basis van deze kaders de regeling verder uitwerken.

Gezamenlijk maar wel met individuele beleidsvrijheid

Binnen de af te sluiten verwerkingsovereenkomsten is sprake van exclusiviteit maar niet van een hoeveelheidsverplichting. Met andere woorden, het staat iedere ASL-gemeente vrij om gedurende de looptijd van de overeenkomst haar afvalbeleid aan te passen met consequenties voor de aanleverhoeveelheid.

Verder is er voor de gemeenten de mogelijkheid om op kleine schaal (innovatieve) proeven uit te voeren. In de voorwaarden van de overeenkomsten zal worden opgenomen dat een ASL-gemeente - in overleg met ASL - de mogelijkheid heeft om tot 10% van de totale - binnen het betreffende perceel opgenomen - hoeveelheid, buiten de opdracht in te zetten voor innovatie ten aanzien van circulaire c.q. duurzamere verwerking van de afvalstroom en/of innovaties ten aanzien van het produceren en afzetten van (nieuwe) outputstromen.

Concreet voor Maastricht zal in het kader van de huidige herijking van het afvalbeleid in de aanbestedingsstukken worden opgenomen:

- een uitvraag voor een optioneel verwerkingstarief (overslaglocatie: binnen een afstand van 25 km) voor na te scheiden HRA. Dit zodat het voor de komende jaren niet uitgesloten is om een deel van het HRA te laten nascheiden.
- dat GFE mogelijk in de toekomst apart wordt aangeboden. Denk hierbij aan GFE uit de hoogbouw (waar al geen of nauwelijks sprake is van een T-fractie).

Korte looptijd zodat tijdig op innovatieve ontwikkelingen ingesprongen kan worden

De looptijd van beide contracten is van 1-1-2024 tot en met 31-12-2027 (4 jaar), met optie tot eenzijdige verlenging door de opdrachtgever van tweemaal maximaal 2 jaar. Dit geeft de ASL-gemeenten de mogelijkheid om in te kunnen spelen op innovatievere en duurzamere verwerkingsmethoden die momenteel in ontwikkeling zijn én voldoende tijd om een houdbare circulaire aanbestedingsmethodiek voor te bereiden voor de periode na 2027.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

In de geheime aanbestedingsstrategie staat hoe het gunningscriterium Duurzaamheid meeweegt en wordt gemeten.

5. Effect op de openbare ruimte

Niet van toepassing

6. Personeel en organisatie

Na ondertekening van het opdracht-, mandaat- en volmachtsbesluit bereidt de werkgroep van ASL de aanbesteding verder voor. Dit in nauw overleg met het beleidsplatform van ASL. De beleidsmedewerker afval van B&O en de senior afvalmedewerker van Stadsbeheer Maastricht (als vertegenwoordiger van GR Geul en Maas) maken onderdeel uit van dit beleidsplatform. De aanbesteding wordt procedureel begeleid door VIA van gemeente Maastricht. Voor de voorbereiding van deze aanbesteding zijn de nodige uren geraamd in het jaarplan 2023.

7. Informatiemanagement en automatisering (incl. Smart City)

Niet van toepassing

8. Financiën

Het huidige all-in verwerkingstarief voor HRA - exclusief afvalstoffenbelasting (Wbm) en btw - van de ASL-gemeenten bedraagt ca. € 70,- per ton. Voor het verwerken van GFT+E inclusief logistieke dienstverlening betalen de ASL-gemeenten in 2023 een tarief van circa € 40,- per ton GFT, exclusief afvalstoffenbelasting (Wbm) en btw. De huidige verwerkingstarieven in de markt liggen (met name voor het verwerken van GFT) aanzienlijk hoger.

9. Aanbestedingen

Het betreft een openbare Europese aanbesteding die procedureel wordt begeleid door VIA van gemeente Maastricht. De inkoopvoorwaarden van Maastricht zullen dan ook van toepassing worden verklaard.

Het is mogelijk dat de aanbestedingsprocedure geen of geen aanvaardbare inschrijving(en) oplevert (bv. inschrijvingen vallen buiten het budgettaire kader). In dat geval is het - omwille van tijd - van belang dat zo spoedig mogelijk een alternatieve inkoopprocedure wordt opgestart om alsnog de door de ASL-gemeenten benodigde verwerkingscapaciteit veilig te stellen.

De kaders voor het uitvoeren van een alternatieve inkoopprocedure (concurrentiegericht dialogo of mededingingsprocedure met onderhandeling) om de dienstverlening in te kopen tegen tarieven c.q. kosten binnen het budgettaire kader in geval van een negatieve uitkomst zijn gelijk aan de kaders voor het uitvoeren van de openbare Europese aanbestedingsprocedure zelf.

Indien het niet mogelijk blijkt om via een alternatieve inkoopprocedure de dienstverlening in te kopen tegen tarieven binnen het budgettaire kader, wordt uiteraard gestreefd naar een zo laag mogelijke overschrijding van het budgettaire kader c.q. zo laag mogelijke all-in verwerkingstarieven.

10. Participatie tot heden

De aanbestedingsstrategieën zijn diverse keren besproken in het ambtelijke beleidsplatform met alle ASL-gemeenten. Vervolgens zijn deze gesondeerd en toegelicht aan het Algemeen Bestuur van ASL en de ALV van ASL van 17 november jl.

11. Voorstel

Het college stemt in met:

1. Het opdracht-, mandaat- en volmachtsbesluit aanbesteding verwerking HRA, GFT/GFE gemeente Maastricht, conform bijgevoegd besluit.

2. De kaders van de vereveningsregeling ASL-gemeenten conform bijgevoegd document en de opdracht aan ASL om (op basis van deze kaders) de vereveningsregeling verder uit te werken.
3. Het van toepassing verklaren van geheimhouding ingevolge artikel 55, eerste lid Gemeentewet op bijlage 'Samenvattingen aanbestedingsstrategieën verwerken huishoudelijk restafval en GFT+E' en bijlage 'Financiële bijlage collegevoorstel verwerken huishoudelijk restafval en GFT+E' tot aan de onherroepelijke gunning.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Na besluitvorming op dit collegevoorstel, brengen de afgevaardigde wethouders (portefeuillehouders afval) het besluit van hun college in op de ALV van ASL van 18 januari 2023. Indien op deze ALV (unaniem) opdracht, mandaat en volmacht wordt verleend aan ASL voor het uitvoeren van de openbare Europese aanbesteding, wordt in de periode februari t/m juni 2023 de aanbestedingsprocedure doorlopen. De definitieve gunning van de opdrachten is voorzien vóór 1 juli 2023, waarna de opdrachtnemer de uitvoering van dienstverlening per 1 januari 2024 kan gaan voorbereiden.